

HOMEOPATICKÉ SEMINÁŘE

Dr. Donald Foubister
BSc, MB. ChB, DCH, FFHom

Originál vydán:

Beaconsfield Publishers LTD
Beaconsfield, Bucks, England
První vydání 1989

Tato kniha je chráněna copyrightem. Všechna práva vyhrazena. Určeno pro užití z důvodů soukromého studia, výzkumu, kritiky nebo přehledu, jak dovoluje zákon o ochraně duševního vlastnictví (Copyright, Designs and Patents Act 1988), žádná část tohoto textu nesmí být reprodukována, uložena nebo sdílena, bez ohledu na charakter nosiče, bez předchozího písemného povolení vydavatelů. Žádosti necht' jsou zasílány na Beaconsfield Publishers na adresu 20, Chiltern Hills Road, Beaconsfield, Bucks, HP9 1LP, England.

Tutorials on Homoeopathy

© Agnes Foubister, 1989

Přeložila MUDr. Zuzana Bonhomme Hankeová
Translation © Alternativa, 2008

Vydalo nakladatelství Alternativa, s.r.o. v roce 2008
Elišky Přemyslovny 380, 156 00 Praha 5
Tel.: 257 899 205, tel./fax: 257 922 331
info@alternativa.cz
www.alternativa.cz

British Library Cataloguing in Publication Data

Fourbister, Donald, McD. *d. 1988*

Tutorials on Homeopathy.

1. Medicine. Homeopathy.

I. Title

615.5'32

ISBN 0-906584-25-6

Mé ženě, Agnes Mary

Předmluva

Donald MacDonald Foubister se narodil 31. října 1902 ve městě Kirkwall, hlavním městě Orknejí. Jeho otec se narodil na faře ve Foubisteru. Jeho matka, Isabel MacDonaldová, se narodila na Skotské vrchovině, kam rodina obvykle jezdila na prázdniny těšíc se ze stromů a hor, kterých na holé, bezlesé a větrem bičované – i když jinak magické – ostrovní krajině Orknejí bylo pomálu. Donald si uchoval mnoho hezkých vzpomínek na dětská léta, koupání v moři a rybolov ve Scapa Flow, kde kotvila jeho vlastní loďka, která jej lákala k mnohým záškoláckým dobrodružstvím. Láska ke stromům a přírodě jej nakonec přivedla k rozhodnutí studovat po ukončení Kirkwalské střední školy lesnictví. A tak v 17 letech vstoupil na Univerzitu v Aberdeenu, kde vystudoval botaniku, zoologii a geologii. Na radu rodinného přítele odešel do Kanady, aby se tam mohl věnovat lesnictví, ale když v tomto oboru nenašel práci, vystřídal mnoho příležitostných zaměstnání, pracoval i jako sezónní dělník při sklizních. Pět let pak pracoval jako prodejce semenářské firmy v Novém Skotsku.

Během pobytu v Kanadě trpěl vleklými bolestmi zad v důsledku sportovních aktivit, které nakonec vyléčil jeden osteopat. Shodou okolností znal více podobně vyléčených případů, a to v něm vzbudilo hluboký zájem o léčení. Umínil si, že se této problematice bude celoživotně věnovat. Vrátil se do Skotska, kde si zaplatil studia na Edinburské universitě a získal titul MB a CHB. Během studia fyziologie se seznámil se spolužákem, který pocházel z rodiny nadšených homeopatů. To byla pro něj rovněž zajímavá zkušenost a nakonec se rozhodl homeopatií se blíže zabývat.

Po několika povinných praxích jako praktický lékař odešel do Londýna, aby pokračoval ve svém studiu homeopatie, a v roce 1937 získal místo sekundáře v Královské londýnské homeopatické nemocnici. Měl to štěstí, že během studia mu přednášeli homeopaté jako Dr. Margaret Tylerová, Dr. Douglas Borland, sir John Weir a Dr. Margery Blackieová. Během války sloužil jako lékař v britské armádě v Londýně, Indii a v dnešním Pákistánu, a homeopatii nikdy nepřestal užívat navzdory

oficiálním příkazům. Vojenskou službu zakončil ve 2 500 metrech nadmořské výšky v Himálaji.

V roce 1946 byl jmenován asistentem na dětském oddělení Královské londýnské homeopatické nemocnice a otevřel si soukromou praxi v Londýně. V roce 1955 byl přijat za člena fakulty homeopatie a v roce 1956 se stal, kromě dalších jiných kvalifikací, homeopatickým konzultantem v pediatrii. V roce 1960 se stal děkanem fakulty homeopatie. Získal diplom v oboru dětského lékařství z Great Ormond Street Children's Hospital, byl konzultantem v Královské londýnské homeopatické nemocnici, a když opustil nemocniční praxi, byl mu udělen titul čestného konzultanta. Byl zvolen presidentem fakulty homeopatie v letech 1970–71 a 1971–72. V roce 1974 se stal čestným členem Hahnemannova institutu v Brazílii. Byl rovněž jmenován čestným členem skupiny Evropských homeopatických lékařů, která pořádala svůj první kongres v Lyonu roku 1986. I když opustil svou praxi, mnoho lékařů z celého světa jej navštěvovalo doma a diskutovali s ním o svých případech.

Donald probíral své zkušenosti a sestavil z nich tuto knihu za pomoci své ženy Agnes a snachy Berenice Benjellounové. Zemřel 31. ledna 1988 stejně tak, jak žil – s odvahou.

Obsah

PŘEDMLUVA	iv
Některé všeobecné úvahy	
1. ÚVOD	1
2. HOMEOPATICKÝ PŘÍSTUP	5
3. POZOROVÁNÍ PŘI STUDIU HOMEOPATIE	13
Materia medica	13
Odebrání akutního případu	17
Nástup obtíží	19
Žízeň	19
Modality	20
Přidružené příznaky	20
Odebrání chronického případu	21
Aktuální obtíže	22
Osobní anamnéza pacienta	22
Rodinná anamnéza	23
Individuální charakteristika a konstituční typy	23
Repertoria	24
4. KONSTITUČNÍ TYPY	25
5. DŮLEŽITOST ANAMNÉZY	32
Konstituční léčení	32
Pozorování z homeopatické materie mediky	32
„Necítím se dobře od té doby, co...“	33

Akutní infekce	34
Chronické infekce	38
Úrazy	39
Psychické faktory.	40
Léky	43
Ostatní faktory	45
Rodinná anamnéza.	45

Homeopatie a pediatrie

6. HOMEOPATICKÉ PŘEDEPSÁNÍ V DĚTSKÉM VĚKU 47

Intrauterinní faktory.	47
Vliv porodu	48
Domácí prostředí ve vztahu k symptomům.	49
Výživa ve vztahu k symptomům	49
Poporodní anamnéza	50
Generálie specifické pro dětský věk	50
Předepsání	54

7. ODEBRÁNÍ PEDIATRICKÉHO PŘÍPADU. 56

Zvláštnosti odebírání dětského případu.	56
Anamnéza matky	57
Klasifikace konstitučních léků.	57
Generálie a partikulárie	57
Rozhovor s matkou	58
Repertorizace	58
Strava	58
Hliníkové nádoby	59
Prostředí.	60
Mentální symptomy	62
Rodinná a osobní anamnéza	65
Pozorování pacienta.	68
Schéma odebírání akutního případu v pediatrii.	69

8. ZVLÁDNUTÍ ZVLÁŠTNÍCH SITUACÍ..... 72

Úrazová traumata.....	72
Homeopatie na dětském oddělení.....	72
Akutní manifestace psychosomatického onemocnění.....	73
Patologie a prognóza.....	73
Těhotenství.....	74
Výživa dítěte.....	74
Krční mandle a adenoidní vegetace.....	75
Konstituční léčba psychosomatických obtíží.....	75
Chronické problémy se zažíváním.....	76
Opakované zvracení.....	77
Problémy s kojením.....	79
Problémy s osobností.....	80
Mentální handikepy.....	80

9. HOMEOPATIE V DĚTSKÉ CHIRURGII 81

10. BELLADONNA A PŘÍBUZNÉ LÉKY PŘI DĚTSKÝCH ONEMOCNĚNÍCH 85

Belladonna.....	85
Aconitus.....	85
Apis mellifica.....	86
Baptista.....	86
Bryonia.....	87
Ferrum phosphoricum.....	87
Lycopodium.....	87
Nux vomica.....	88
Opium.....	88
Pulsatilla.....	88
Pyrogen.....	88
Stramonium.....	89
Sulphur.....	90
Veratrum viride.....	91

**11. PHOSPHORUS PŘI AKUTNÍCH NEMOCÍCH
V RANÉM DĚTSTVÍ A U STARŠÍCH DĚTÍ..... 92**

Carcinosin

12. CARCINOSIN: KLINICKÝ PROVING..... 96

Obecné shrnutí indikací..... 102

13. CARCINOSINY..... 104

Carcinosin adeno stom. 104

Carcinosin lung 106

Carcinosin breast 106

Scirrhinum 106

Carcinosin v léčbě maligních onemocnění 106

14. CARCINOSIN: PŘÍPADY 109

Prolaps konečníku 109

Astma 109

Furunkly 110

Rýma 110

Nachlazení 111

Zánět ledvin 112

Osteoartritida 113

Problémy po odnětí dělohy 113

Prolaps konečníku 114

Tonické křeče 115

Bradavice 116

Obrazy ostatních léků

15. INDIKACE VYBRANÝCH NOSOD.....	117
Profylaxe	118
Akutní nemoc.....	119
Chronická nemoc.....	119
16. ALUMINA.....	123
Svědící oči	123
Nemoci zažívacího traktu	123
Slabost jícnových svalů.....	123
Zácpa	123
Alergie	124
17. BELLIS PERENNIS	125
Dysmenorea (1)	126
Dysmenorea (2)	128
Následky poranění	129
Revmatismus	131
18. FOLLICULINUM: SYNTETICKÝ ESTROGEN ..	133
19. HELLEBORUS NIGER	135
20. LAC CANINUM.....	137
Mentální příznaky	137
Závrať	138
Hlava	138
Oči	139
Nos.....	139
Hrdlo	139

Záškrť	141
Revmatická horečka	143
Chronické revmatické obtíže	143
Akutní nefritida	144
Prsní žláza a laktace	144
Menstruace a těhotenství	145
Zaživací systém	146
Močení	146
Shrnutí	146
21. OSTEOARTRICKÉ NOSODY	148
22. PYROGEN	150
Potencovaný pyrogen	150
Obraz léku při pyrogenní horečce	150
Neklid	151
Žízeň, zvracení a průjem	151
Zápach	152
Nefritida	152
Srdeční selhání	153
Bronchopneumonie	153
Ostatní pyrogeny	154
23. SOL	156
24. TARENTULA HISPANICA	159
Některé zvláštní situace	
25. KONSTITUČNÍ ÚČINKY ANESTEZIE	161
26. MONONUKLEÓZA	166

27. HEMOROIDY	170
28. NÁSLEDKY ÚRAZŮ HLAVY	172
Alergická rýma	174
Amenorea	176
Angioedém	177
Mentální anorexie	179
Chronická rýma	180
Problémy ve škole	181
Hysterie	182
Menièreův syndrom	184
Migréna (1)	186
Migréna (2)	187
Deprese	189
Sterilita	190
29. LUMBAGO	192
30. NOSNÍ ZÁNĚTY	194
31. JIZEVNATÁ TKÁŇ	195
DODATEK: TERAPEUTICKÉ RADY	203
Léky	203
Tabulka před a pooperačního léčení	209
Některá onemocnění	211
Některé účelné postřehy z dětské praxe	214
REJSTRÍK LÉKŮ	216

Kapitola 1

Úvod

Homeopatie je v Dorlandově slovníku definována jako léčebný systém založený Samuelem Hahnemannem (1755–1848), kdy nemoc je léčena prostředky, které u zdravého jedince vyvolají symptomy nemoci pacienta. Tyto prostředky, zvané homeopatické léky, jsou podávány ve velmi malých dávkách.

V Hahnemannově době farmakologie, tak jak ji dnes známe, neexistovala. Informace o léčivých substancích užívaných k léčbě byly předávány z jedné generace na druhou rozšířeny o zkušenosti významných lékařů. Hahnemann, známý jako přední evropský lékař a chemik, se rozhodl prozkoumat, jak jednotlivé léky působí na zdravé jedince a experimentoval na sobě, svých příbuzných a jiných lékařích.

Zjistil, že některé léky jsou schopny vyvolat symptomy podobné příznakům nemocí, proti kterým byly s úspěchem používány. To ho vedlo k testování dalších substancí, které nikdy předtím léčebně užívané nebyly, za účelem objevení jejich možných léčebných účinků. Tyto studie, známé jako „provingy“, jsou platné a uznávané dodnes.

Takto používané léky někdy před vlastním zlepšením způsobí zhoršení stavu. Při zkoumání tohoto fenoménu pak experimentováním došel k závěru, že malé dávky připravené ředěním a protřepáváním mají nakonec větší účinek než původní substance, i když přítomnost látky v roztoku již není chemickou cestou prokazatelná. (Technika přípravy léku spočívá v postupném ředění substance v alkoholu a vodě, přičemž mezi jednotlivými ředěními se roztok energicky protřepává.) Produktem tohoto postupu je pak tzv. potencovaný lék.

Tzv. vysoké potence (kdy proces ředění a protřepávání byl mnohokrát opakován) mohou být nebezpečné v nezkušených rukou. Počátkem 20. století Dr. James Tyler Kent, přední americký homeopat, prohlásil, že by se raději ocitl mezi ostrými brity než v rukou nezkušeného předepisovače vysokých potencí.

Homeopatické léky jsou připravovány v decimálních (desítkových)

či centezimálních (stovkových) potencích. Decimální potence se připravují smícháním jednoho dílu léku s devíti díly čistého alkoholu a pak protřepány, aby se zajistilo rovnoměrné promíchání; tento lék je označen jako 1x (ve střeoevropské tradici a v této knize jako 1D, pozn. překl.). Pak se vezme jeden díl 1x léku a smíchá se s devíti díly alkoholu a po protřepání dostaneme potenci 2x (event. 2D, pozn. překl.) atd. Centezimální potence se připravují smícháním a protřepáním jednoho dílu léku s devadesáti devíti díly alkoholu. Jsou označeny jako 1c (ve většině evropských zemí a v této knize jako 1C, pozn. překl.). Další vyšší potence se připraví opakováním celého procesu.

Homeopatie je používána na celém světě, někde však velmi intenzivně. Během války, když jsem sloužil v RAF v Indii, homeopatické léky byly bez problémů dostupné. Léčil jsem malárii chininem v obvyklých dávkách, léčil jsem s úspěchem bacilární dyzentérii, která byla místy velmi rozšířena, zejména Pyrogeniem a Arsenikem albem, obé v potenci 200C.

Po válce jsem úspěšně léčil přes tři sta případů primární pneumonie na dětském oddělení v Královské londýnské homeopatické nemocnici; v osmdesáti procentech pouze homeopaticky, v ostatních případech kombinací homeopatie s penicilinem. Homeopatický přístup je o pozorování individuálních reakcí pacienta a o nalezení léku, který pokryje tyto symptomy plus symptomy pneumonie (zápalu plic). Používal jsem výlučně léky v potenci 200C. Ty byly podávány po přijetí ve dvouhodinových intervalech v jakémkoli stadiu nemoci. Správně podaný lék by měl způsobit zlepšení do 12 hodin od přijetí. Pak se dávkování prodloužilo na čtyřhodinové intervaly a později i na intervaly delší, dokud nebyl jasně zřetelný účinek léčby. Daleko nejčastěji podávanými léky podle mé zkušenosti byl Phosphorus a Graphites. Občas jsem našel i jiné léky pokrývající symptomy a ty byly podávány na počátku či na konci léčby, podle potřeby. Penicilin jsem přidával k homeopatickým lékům, když jsem to shledal nutným.

Několik let jsem léčil černý kašel na Dětské homeopatické klinice v Shepherds Bush následujícím způsobem. Drosera je nejpodobnějším lékem, a pokud nebyly jasné indikace jiného léku, Drosera 30C se podávala třikrát denně po čtyři dny a pak po následující tři dny ráno a večer. Dítě jsem viděl jedenkrát za týden a Droseru jsem pak podával

v prodlužujících se intervalech. Často jsem shledal symptomy jiných léků, například *Coccus cacti*, kdy ranní záchvat kašle končil zvracením provazcovitého hleny, který zůstával viset dětem z úst, nebo *Kali carb.*, které pokrývalo noční zhoršení, zejména okolo 3. hodiny ranní, s otokem mezi horními víčky a obočím, často s opuchlým celým obličejem. Černý kašel občas přetrvával celé měsíce a lék jako *Drosera 200C*, podávaná ve třech dávkách po dvanácti hodinách, případ vyřešila. Jiným lékem v podobné situaci je *Carcinosinum 30C*, pokud je indikován.

Take následky různých zranění jsou po staletí úspěšně léčeny homeopaticky. Za druhé světové války byly německé jednotky vybaveny *Arnica 30C* v tabletách, pro případ že byl někdo raněn nebo utrpěl úraz a potřeboval ulevit od bolesti či šoku.

Léky na zranění jsou již dlouhou dobu užívány v před- a pooperačním období. V Královské londýnské homeopatické nemocnici bylo týdně provedeno šest operací krčních a/nebo nosních mandlí, a to i u nemocných z jiných regionů. Můj předchůdce na dětském oddělení, který sám prodělal odebrání krčních mandlí, podával rutinně před operací a po ní dětem *Arnica 30C* v kombinaci s *Rhus tox. 30C*, a já jsem v tom pokračoval. *Rhus tox.* pokrývá bolest při prvním pohybu, pak následuje zlepšení. Děti, které byly vyděšené před operací, dostaly *Phosphorus 30C*. Tento lék je také účinný, když pacienti mají strach před návštěvou zubaře. *Rhus tox.* působí dobře na podvrknutý kotník, když se podává třikrát denně po čtyři dny, pak ráno a večer po další tři dny, poté by se kloub měl definitivně vrátit do původního stavu. Pokud je bolest lokalizována do úponu Achillovy šlachy, podáváme *Ruta graveolens* stejným způsobem. *Rhus tox.* je často indikován u bolestí zad následujících po poranění, kdy první pohyb působí zhoršení a pokračování pohybu vede k úlevě. V těchto případech bývá často nutná ještě manipulační léčba. K úlevě bolestí po větších operacích jako je operace apendixu, je zapotřebí kombinované léčby. *Staphysagria* pokrývá bolesti z řezné rány. *Bellis perennis* zlepšuje bolesti po zhmoždění měkkých tkání. Kombinace léků v potenci *200C* se podává před operací a opakuje se, řekněme, třikrát denně po operaci. Pokud je bolest v chirurgickém řezu, podáme *Staphysagria 200C*.

Bolest v jizvách po poranění či chirurgickém řezu se řeší podáním homeopatických léků podle charakteru individuálních symptomů.

Kapitola 19

Helleborus niger

U předmluvy k provingu Helleboru Hahnemann napsal: „Symptomy kořene, které jsem pozoroval já a někteří mí žáci nejsou, četné, ale představují počátek pro zkoumání jeho dalších vlastností. Dobře naznačují, že Helleborus se ukáže jako užitečný lék na zvláštní typy hořeček, některé případy vodnatelnosti a mentální poruchy.“

Dr. Royal Gates přispěl mnohým k rozvoji homeopatie a mimo jiné napsal článek, který byl otištěn v Homeopatických zápiscích (*Homeopathic Records*) v prosinci roku 1948. Článek pojednává o sérii případů, dokládajících účinnost Helleboru na následky poranění hlavy. Helleborus není uveden v Kentovi jako lék účinný v těchto případech. V rubrice najdeme následující léky: Arnica, Cicuta, Natrum mur. a Natrum sulph. Ani není uveden v další rubrice “Bolest, mechanická poranění, po“ (*Pain, Mechanical Injuries, After*). Nalezneme jej ale ve druhém stupni v rubrice otřesu mozku, odrážející názor, že postkomoční syndrom obsahuje bolest hlavy, točení hlavy, zapomnětlivost, změny osobnosti, obtížnou koncentraci a možná i nespavost a že je klinicky rozdílný od pozdních následků u pacientů, kteří utrpěli poranění hlavy bez otřesu mozku. Nedávné výzkumy dokázaly, že tyto dva stavy se nemohou oddělovat na základě přítomnosti či nepřítomnosti otřesu mozku. Takže rubrika „otřes mozku“ se může kombinovat s rubrikou „úraz hlavy“, tím pádem z praktického hlediska můžeme Helleborus považovat za lék indikovaný u poranění hlavy – ačkoliv tím neeliminuje ostatní léky v rubrice.

Od té doby, co jsem si přečetl článek Dr. Royal Hayese, jsem začal používat Helleborus mnohem častěji, ať v jeho specifických indikacích, nebo, jak se často stává, když jsem nenašel žádné jasné indikace jiného léku, a výsledky byly překvapivě dobré. Helleborus je zejména indikován v případech těžkého otřesu mozku. O Helleboru musíme rovněž uvažovat, když ke zranění hlavy došlo v daleké minulosti, jako například při porodu. Samozřejmě musíme nejdříve provést srovnání

s ostatními léky v této indikaci, ale pokud nenajdeme jasné známky vedoucí k jednomu léku, je dobré zkusit Helleborus.

Hahnemann se zmiňoval o mentálních poruchách. Například Helleborus výborně účinkoval u pacienta se schizofrenií, který nikdy nebral žádné léky ani neměl elektrokonvulzivní terapii a u něhož byl v anamnéze úraz hlavy několik let před vypuknutím onemocnění. Výrazné symptomy byly nízká schopnost koncentrace u člověka, který měl vysoké akademické vzdělání a skvělou profesionální kariéru, a extrémní zapomnětlivost – nepamatoval si, co zrovna udělal nebo co se chystal dělat – symptom silně vyznačený u Helleboru. Nejprve jsem podal Helleborus 1M, opakovaný šestkrát, neboť vyšší potence by mohla způsobit silné zhoršení, a po dvou cyklech této léčby jsem podal Helleborus 10M. Pacient se zcela vyléčil do osmi měsíců.